

OKRES KOLÍN

Okres Kolín leží ve východní části Středočeského kraje. Má protáhlý tvar od západu k východu. Východní hranici tvoří okresy Hradec Králové a Pardubice. Na severu hraničí s okresem Nymburk, na západě s okresem Praha-východ a na jihu s Kutnou Horou.

Rozlohou 748 km² zaujímá okres 8. místo ve Středočeském kraji a představuje 6,8 % z jeho rozlohy. Zemědělská půda tvoří 73,8 % rozlohy okresu, což je nejvíce mezi středočeskými okresy. Plochou lesů 12,7 % je Kolínsko naopak nejméně zalesněným okresem v kraji. Počtem obyvatel 108,3 tis., který představuje 7,4 % obyvatel kraje, a hustotou zalidnění 144,8 obyvatel na km² patří k průměrným okresům kraje.

Od reformy veřejné správy z 1. ledna 2003 se okres člení na 2 správní obvody obcí s rozšířenou působností (Kolín, Český Brod) a 5 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (Kolín, Český Brod, Pečky, Týnec nad Labem, Kouřim).

Z celkového počtu 90 obcí má 6 přiznán statut města (Kolín – 33,4 tis. obyvatel, Český Brod, Pečky, Týnec nad Labem, Zásmyky, Kouřim) a 3 byly stanoveny městysem (Plaňany, Červené Pečky, Cerhenice).

Reliéf okresu je rovinný až mírně zvlněný, pozvolna stoupající od severu k jihu a od východu k západu. Severní část zabírá Středolabská tabule, a to Českobrodská tabule a zčásti i Nymburská kotlina, přecházející směrem k východu do tabule Chlumecké. Od jihu sem zasahuje Dobříšská pahorkatina a zčásti Kutnohorská plošina. Nejvyšším vrcholem je Kamenný vrch (456 m n. m.) v jihozápadní části okresu. Nejnižše položeným místem okresu je v severní části hladina řeky Labe (187 m n. m.), v jejímž okolí se rozkládá úrodná polabská nížina.

Okres lze charakterizovat jako průmyslově-zemědělský. Je zde řada větších i menších podniků, reprezentujících různá odvětví. Převažuje zaměření elektrotechnické, strojírenské, chemické a polygrafické. Zásadní změnou ekonomického potenciálu okresu je však vybudování průmyslové zóny Kolín – Ovčáry s dominující továrnou TPCA s.r.o., na výrobu osobních automobilů. Intenzivní zemědělská rostlinná výroba těží z výborných výrobních podmínek v Polabí.

K 31. 12. 2024 bylo v celém okrese evidováno 22 784 subjektů v registru ekonomických subjektů (6,6 % subjektů kraje). Podle převažující činnosti tvoří 4,6 % zemědělství a lesnictví, 12,0 % odvětví průmyslu, 16,7 % stavebnictví, a 15,1 % tvoří velkoobchod a maloobchod (vč. oprav a údržby motorových vozidel).

K 31. 12. 2024 bylo v rámci okresu Kolín evidováno 3 210 dosažitelných uchazečů o zaměstnání (10,3 % uchazečů kraje). Podíl nezaměstnaných osob (tj. podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na obyvatelstvu celkem ve stejném věku), činil 4,71 % a okres Kolín se tak stal okresem s nejvyšší nezaměstnaností v kraji.

V severní části zasahuje na dvou místech území okresu dálnice D11. Napojení okresu na Prahu dále zajišťují silnice I. třídy I/2 a I/12. Okresem prochází i 3. nejdelší silnice na území Česka I/38 spojující sever Čech s jihem Moravy a pokračující dále do Rakouska. Okresem také prochází jedna z nevytíženějších železničních tratí České republiky (010, 011) Praha – Kolín – Česká Třebová, která je součástí prvního a zároveň třetího tranzitního železničního koridoru spojujících jak sever republiky s jihem (I. koridor), tak západ s východem (III. koridor) a pokračujících všemi směry dále do zahraničí.

V roce 2024 bylo v okrese dokončeno 389 bytů (7,9 % dokončených bytů kraje) a zahájeno 315 bytů (5,9 % zahájených bytů kraje).

Ačkoliv okres Kolín nepatří mezi turisticky nejpřitažlivější, nachází se na jeho území řada míst, která uspokojí i náročné obdivovatele přírodních krás a historických památek. Národními přírodními památkami jsou Žehuňský rybník a pozoruhodný vodní a mokřadní ekosystém V Jezírkách. Na území okresu zasahují 2 národní přírodní rezervace – Libický luh a Kněžičky. NPR Libický luh je největším souvislým komplexem úvalového lužního lesa v Čechách.

Největší koncentraci historicky cenných památek má centrum okresního města Kolín, které je zapsáno do seznamu městských památkových rezervací. Na stavbě gotického chrámu sv. Bartoloměje (národní kulturní památka), která započala v roce 1260, se podílel i Petr Parléř. Autorem nejceněnějšího obrazu v chrámu „Mučení sv. Bartoloměje“ je světoznámý Petr Brandl. Významnou kulturní památkou města je i starý židovský hřbitov a synagoga. Národní kulturní památkou je dále městské opevnění v Kouřimi.

Nad částí obce Lipany stojí mohyla na památku bitvy u Lipan, která zde byla svedena v roce 1434 a skončila porážkou husitských polních vojsk. Za obcí Křečhoř a na vrchu Bedřichov jsou památníky slavné bitvy u Kolína, v níž byl v roce 1757 poražen pruský král Bedřich II. vojsky rakouské císařovny Marie Terezie.